

Ред.проф.д-р. Зоран Јовановски, полковник

УПРАВНО ПРАВО ВО ПРАКСА
(ТЕОРИЈА И ПРИМЕНА)

Скопје, 2024

ЗОРАН ЈОВАНОВСКИ

УПРАВНО ПРАВО ВО ПРАКСА- ТЕОРИЈА И ПРИМЕНА

Рецензенти:

Д-р. Темелко Ристески, редовен професор во пензија.

**Д-р. Јадранка Денкова, редовен професор, Правен факултет,
Универзитет Гоце Делчев - Штип.**

Уредник: Д-р. Зоран Јовановски, редовен професор

Издавач: Воена академија „Генерал Михаило Апостолски“- Скопје

Лектура: Дарко Томоски

Илустратор: Д-р. Зоран Јовановски, редовен професор

Печатница: „Графопром“, Битола

Тираж: 100 примероци

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека
"Св. Климент Охридски", Скопје

342.9:355(035)

342.9(497.7)(035)

ЈОВАНОВСКИ, Зоран

Управно право во пракса : (теорија и примена) / Зоран Јовановски. - Скопје :

Воена академија „Генерал Михаило Апостолски“, 2024 (Битола : Графопром). -

209 стр. : илустр. ; 24 cm

Белешка за авторот: стр. 209. - Библиографија: стр. 208. - Содржи и:

Прилози

ISBN 978-9989-134-27-2

а) Управно/административно право -- Воени прашања -- Прирачници

б) Управно/административно право -- Македонија – Прирачници

COBISS.MK-ID 64223237

Авторот вложи голем труд и напор за што поквалитетна реализација на учебното помагало - практикум. Поради специфичноста на стручната материја содржана во учебното помагало – практикум, авторот се оградува од несканите последици што би можеле да произлезат при неговата ненаменска или погрешна употреба, ниту пак, ќе се смета за одговорен за штетите и загубите што притоа може да настанат.

Управното (административно) право е во корелација со брзата динамика на светот и времето во кое живееме. Тоа го следи трендот на пораст на јавните органи, организациите, нивните функции и дејности и сите општествени и правни односи. Оттука, произлегува и интересот и важноста на управното (административно) право за положбата и функционирањето на администрација. Администрацијата претставува најважната алка за успешно имплементирање на државната политика во една држава, но и јавен сервис на граѓаните. За да се постигне ова потребно е да се регулираат дејностите, одговорностите и надлежностите на јавните органи, нивниот начин на работа, како и правните средства за исполнување на обврските и правата кон граѓаните при вршењето на јавни услуги и обратно. Токму тоа го проучува и определува предметот на изучување на управното право.

Овој прирачник претставува помагало кое ќе има апликативно и научно значење за студентите - питомците на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“, Скопје, кои во едно или друго својство во иднина ќе учествуваат во управната (административна) постапка.

Во првиот дел студентите - питомците ќе се воведат во поимот, предметот, организацијата на управата и административното право, како гранка на правниот систем и правната наука и сл., односно со административното материјално право. Материјалното право нормативно ги регулира и научно ги изучува правните односи во врска со правата и обврските на правните субјекти (физички и правни лица) од надлежност на органите на управата.

Вториот дел претставува студија на случај, односно теоретско но и практично разработување на една дисциплинска постапка.

Преку креирање на фиктивен случај, па се до зачетокот на една ваква интерна управна постапка, разработена преку сите документи кои се водат при реализацијата на една постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на персонал вработен во Министерството за одбрана и Армијата, претставува еден многу корисен сегмент за студентите - питомците, кои во текот на својот кариерен развој ќе се најдат во определена улога во ваквата постапка.

Третиот дел ги разработува управните дејствија и акти кои својата примена ја наоѓаат токму во Министерството за одбрана и Армијата.

Содржи теоретско излагање за изгледот, содржината и битните елементи кои треба да ги имаат определени акти во управната постапка при Министерството за одбрана и Армијата.

Во рамките на последниот дел од прирачникот се прикажани практични примери и теркови за управните (административните) акти во јавните органи и приватната администрација, при управна постапка и во управен спор со задолжителни елементи, форма, содржина, дејство итн.

Од авторот

СОДРЖИНА

ПРВ ДЕЛ	8
ОПШТО ЗА УПРАВНАТА ПОСТАПКА	8
1.ПОИМ НА УПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО.....	9
2.ИЗВОРИ НА УПРАВНОТО ПРАВО	10
3.ОСНОВНИ ПОИМИ НА УПРАВНОТО ПРАВО	16
3.1.Основни институти на управното право	17
4.УСТАВ И УСТАВНИ ПРИНЦИПИ.....	22
4.1. Принципот на уставност и законитост	22
4.2. Принципот на одговорност	22
4.3.Принципот на самостојност	24
5.ОСНОВИ НА ОПШТАТА УПРАВНА ПОСТАПКА	26
5.1. Поим и видови на управната постапка	26
5.2.Основни начела на управната постапка	28
5.3.Останати начела на управната постапка	33
6. УПРАВНИ ОВЛАСТУВАЊА	37
6.1 Видови на управни овластувања	37
6.2 Овластувања на органите на управата да донесуваат општи подзаконски акти	39
6.3 Овластување на органите на управата да донесуваат конкретни акти	43
6.4 Акти на одлучување (децизивни) во управата	45
6.5 Реални акти (акти на потврдување, известување или констатирање)	49
7.НАДЛЕЖНОСТИ ВО УПРАВНАТА ПОСТАПКА	50
7.1.Судир на надлежност-поим и видови	51
8.УЧЕСНИЦИ ВО ОПШТАТА УПРАВНА ПОСТАПКА	52
9.СТРАНКА ВО УПРАВНАТА ПОСТАПКА И НЕЈЗИНО ЗАСТАПУВАЊЕ.....	56
9.1.Застапување на странките во управната постапка	57
10.КОМУНИКАЦИЈА МЕЃУ ОРГАНИТЕ И СТРАНКИТЕ ВО УП.....	58
10.1.Известување и достава	59
10.2.Постапки за известување	60
10.3.Разгледување на списите и известување за текот на постапката	61
11.РОКОВИ ВО УПРАВНАТА ПОСТАПКА	62
12.КОРЕСПОНДЕНЦИЈА НА УПРАВНОТО ПРАВО ВО МО И АРМИЈАТА.....	63

ВТОР ДЕЛ	65
СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ	65
1. СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ – Дисциплинска одговорност за повреда на воената дисциплина.....	66
2. ПРИМЕР ЗА ВОДЕЊЕ ДИСЦИПЛИНСКА ПОСТАПКА	76
3. АКТИ КОИ СЕ ПОТРЕБНИ ПРИ ВОДЕЊЕ НА ДИСЦИПЛИНСКА ПОСТАПКА	82
ТРЕТ ДЕЛ	110
УПРАВНИ ДЕЈСТВИЈА И УПРАВНИ АКТИ ВО МО И АРМИЈАТА	110
1.....	УПРАВНИ ДЕЈСТВИЈА
.....	111
1.1 Службен (управен) акт	111
1.2 Структура и задолжителни елементи на управниот акт	112
1.3 Композиција на службените акти	114
1.4 Службена кореспонденција	114
1.5 Поднесоци и составни делови на поднесокот	115
2.....	ВИДОВИ НА ПОДНЕСОЦИ ВО МО И АРМИЈАТА
.....	117
2.1 <i>Барање</i>	118
2.2 <i>Приговор</i>	120
2.3 Жалба	122
2.4.....	Форма и содржина на жалбата
.....	122
2.5 Рокови за изјавување жалба	124
2.6 Работа на првостепениот орган по жалба	125
2.7 Работа на второстепениот орган по жалба	126
2.8 Рок за постапување по жалбата и доставување на решението по жалба .	129
2.9 Наредби	133
3. РЕШЕНИЈА, ПРИМЕРИ ОД ПРАКТИКАТА ВО МО И АРМИЈАТА	141
3.1 Решение	141
3.2 Орган кој донесува решение	142
3.3 Форма и составни делови на решението	144
3.4 Видови решенија	148
3.5 Рок за донесување на решение и негово доставување	152
3.6 Исправање на грешки во решението	153

4.	ПРИМЕРИ ЗА РЕШЕНИЈА ВО МО И АРМИЈАТА.....	155
4.1	Решение за определување на плата.....	155
4.2	Решение за утврдување на надомест за трошоци на превоз.....	158
4.3	Решение за бонус плата.....	161
4.4	Решение за одвоен живот.....	163
4.5	Решение за утврдување на парична помош при смрт на член на семејство 165	
4.6	Решение за испратнина при одење во пензија.....	168
4.7	Решение за наградно отсуство.....	171
4.8	Решение за промена на годишен одмор.....	174
	ПРИЛОЗИ.....	176
	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	208

Ред. Проф. Д-р Зоран Јовановски

Зоран Јовановски е роден 1968 година во Тетово. Во 1987 година завршува Воена гимназија во Белград. Истата година се запишува на Воена академија во Белград, дипломира во 1991 година во Задар. По распаѓањето на СФРЈ, своите должности продолжува да ги извршува во АРМ. Во периодот од 2003 до 2005 година своето образование го надградува со специјалистички студии од областа на одбраната на Воената академија – Скопје.

Во 2008 година ги започнува последипломските студии на Правниот факултет и во 2011 година се стекнува со научен степен магистер по правни науки. Истата година е упатен на стручно усовршување на Факултетот за национална безбедност и одбрана во Софија, Р.Бугарија, каде се стекнува со титулата магистер по стратешко раководство на одбраната и вооружените сили. Во август 2012 година, се стекнува со научен степен доктор на правни науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“, Скопје.

Во 2015 година ги завршува Високите студии за безбедност и одбрана на Воената академија во Белград. Во 2013 година на Воената академија е избран за доцент, во научна област Управно право, во 2018 година за вонреден професор, а во 2023 година за редовен професор во истата научна област. Во текот на кариерата учествувал на бројни научни конференции и форуми од домашен и меѓународен карактер со научни трудови и предавања.

Член е на клубот за дисеминација на Меѓународно хуманитарно право и е коавтор на Водич и Прирачник од оваа област.

Автор е на книгите „Развојот на безбедносните служби во Република Македонија (1945-2010)“, „Воена дипломатија“, „УПРАВНО (Административно) ПРАВО“ и „Дипломатија и меѓународно право“.